

מים, לב, פנים

אוצרת התערוכה:
אביטל נאור וכסלר

ורד אהרונוביץ'
נעה ארד יאירי
קרולינה בונפיל
מתן בן טולילה
אלידן ג'אן
אליעד לנדאו
שולמית עציון
עינת עריף-גלנטי
דבי קמפל
אהרון קריצר
גדעון רובין
יפעת שטיינמץ הרסט
מרב שין בן-אלון
יוני שלמון
רננה שלמון
עלמה שניאור

מים, לב, פנים

אוצרת: אביטל נאור וכסלר

‘כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם’

משלי כז, יט

הפסוק במשלי מתאר מפגש בין אנשים כרגע של השתקפות; רגע שבו יכול אדם למצוא את פניו בפני האחר המביט בו, כאילו בבואתו נשקפת אליו מן המים. לעומת הראי שהשתקפות בו שטוחה ואובייקטיבית, ההשתקפות במים מגלה איכויות מיוחדות: עומק, תנועה, יכולת התפשטות וירידה למקום נמוך ונסתר, עיוות הצורה, אד וסערה.

המים, כמצע להשתקפות, מזכירים את המיתוס הידוע על נרקיסוס, עלם יפה-תואר שכל רואיו התאהבו בו אך הוא לא נענה לאהבתם. כשפגש נרקיסוס בבבואתו המשתקפת במי האגם, התאהב בה ולא היה מסוגל למוש ממנה עד שמת.

את הפסוק במשלי ניתן להבין בשתי דרכים: האחת, כמצאת העצמי בפני האחר, בדומה למיתוס של נרקיסוס, תהליך הנובע מחיפוש פנימי שעלול להסתיים בשקיעה באהבה עצמית הרסנית; דרך נוספת והפוכה היא תביעה מן האדם להיות האגם שישקף את פני האחר; לאפשר מפגש הדדי שיעורר אהבה וקשר.

ההשתקפות תופסת מקום חשוב בהגות הפילוסופית-אתית והפסיכולוגית - בובר, לוינס, פרויד, לאקאן ואחרים. נראה כי הנטייה הנרקיססטית של האדם לשקוע באהבה עצמית, להיות מרוכז בעצמו ובאסתטיקה הפנימית שלו, היא חלק חשוב בחיזוק הזהות העצמית אך היא עלולה גם להביא את האדם, באופן סימבולי, אל מותו, כלומר אל סופו כיצור שמסוגל לאהוב ולהיות נאהב.

בתהליך יצירת אמנות נדרש האמן לריכוז, להתמסרות, לאהבה עצמית ולביטחון בייחודיותו, זאת לצד רצונו האנושי והפשוט בקשר עם הזולת המתבונן ובאישורו. השניות הזאת נחשפת במיוחד בדיוקן העצמי, שבו האמן,

כנרקיס, מתבונן בבבואתו ויוצר בחומר בבואה נוספת של עצמו, ויחד עם זאת הוא מבקש להציג את דיוקנו למבטו ולאישורו של הצופה. התערוכה בוחנת את המרחב שבין היצירה, הצופה והאמן, ומעלה את השאלה, מה ביצירה מוצא חן בעיני הצופה - האם היא מאפשרת גילוי של פניו שלו, או שהיא מאפשרת הצצה אל עולמו הפנימי של האמן?

ים ונחלים - מי יבוא ויפריד ביניהם ויתחום תחומים ביניהם? אין כאן אלא הזרימה האחת מן האני אל האתה, המוסיפה לילך באין סופיות, היא הזרימה ללא גבול של החיים הממשיים.¹

מים

בציוריה של דבי קמפל מתוארות שתי אפשרויות של אינטראקציה אנושית; המים בבריכה משמשים כמרחב התרחשות צבעוני, מלא תנועה, שלוכד רגע של שמחת חיים ילדית; אהרון קריצר מבקש למצוא במים טהרה ולידה מחדש, כמו מתוך מי השפיר. בשונה מנרקיס שהפנה מבט לבבואתו שבאגם, האמן מפנה את ידיו כלפי מה שלמעלה ממנו, במחווה של תפילה, אך בו בזמן גם מצלם את עצמו לעיני האחר ברגע חשוף ואינטימי.

בציוריו של מתן בן טולילה המים מופיעים כהיפוכה של ההשתקפות, וכאיום על הקרקע הבטוחה. דמותו של נרקיס מאוהבת בעצמה אך דמותו של האמן שבורה ואבודה, וכמו מבקשת למצוא את הבבואה שאיננה. בצילום של קרולינה בונפיל המים מתאגמים בקצוותיהם של מצבי הקיום - מדבר וים, לבד וביחד - תפאורה מושלמת לחיזיון מיסטי עתיק שנגלה בהווה.

ממד פלאי מאפיין את המיצב של שולמית עציון. האור המוקרן על הכלי העליון מתגלה כדימוי שמתממש ונקווה למים שמטפטפים אל הכלי התחתון, בתהליך שמסמל, בין השאר, את ההשראה שיורדת ומתממשת בחומר.

לב

הטריפטך של רננה שלמון עוסק במורכבות של בניית הזהות, מנקודת מבטה כאם לתאומות. בציור, זוג ידיה אוחזות בתאומות קרוב ללב, כאקט של הגנה, שמעצים את שאלת הדמיון והשוני ביניהן.

מיצב הציור של מרב שין בן-אלון הוא מסע רישומי אל זיכרונות ילדות ישראלית; גילוי מחדש ומרגש של הספר 'נוריקו סאן הילדה מיפן'. מלבד המפגש בין נוריקו היפנית ואווה השוודית, מגלה האמנית הבוגרת באגם הזיכרון את בבואתה כילדה.

בסדרת פסליה של ורד אהרונוביץ', מופיעה בתולת ים נערי, גרסה מעט בוגרת של ילדה עזת מבע שחוזרת שוב ושוב בעבודותיה. הנערה אינה יושבת על שפת אגם במבט מאוהב, אלא חיה מתחת למים ועוסקת בנקמה,

1. מרטין בובר, 'אני ואתה', בסוד שיח: על האדם ועמידתו נוכח ההווה (תרגום: צבי ויסלבסקי), א, מוסד ביאליק: תל אביב תשי"ט, עמ' 82.

בהרס עצמי ובכאב כמו אחרי אהבה נכזבת.

לאחר שהשלימה נעה ארד יאירי לפסל דמות שלמה, היא חילקה אותה, ויצרה הבחנה בין הפנים לפנים. חלקי הגוף במצבים שונים, חלקם מאופיינים ברוך וזרימה, ואחרים פוצעים כמערה משוננת. ניצבים בבריכה שחורה שמבעבעים בה חיים וכאב.

עבודת הווידאו של עלמה שניאור מבוססת על צילום סטילס של דמותה כילדה. ברקע נשמעת שיחה חמקמקה וצפופי מכשירים, הסאונד שב וחוזר על עצמו, אך הדימוי הולך ומשתבש, נזול ומתעוות כמו פנים של אדם אהוב ממרחק הזמן.

בעבודות של אלירן ג'אן מתגלה הפער שבין החוויה כי הפנים חושפות את הנפש, לבין התחושה שאת הנפש כשלעצמה, חמקמקה כמו האור, לא ניתן לפגוש. המקרן חושף את השקר והשבר של החומר הדומם ומותיר חלל שמתרוקן ונטען שוב ושוב במשמעות.

פנים

בשתי סדרות על גבי נייר עיתון, מכסה גדעון רובין את פני הדמויות. הפנים הריקות מאפשרות למתבונן לזהות בהן את עצמו, אך גם לראות בהן 'כל אחד', ובכך למעשה 'אף אחד'. במגוינים הסיניים, מחיקת הפנים חושפת את הצביעות של הדימויים התעמולתיים, שתכליתם לְמַסֵּךְ את אפלת מציאות המשטר הקומוניסטי. ואילו בעיתוני הפנאי המערביים המחיקה חושפת את המנגנון הקפיטליסטי של תרבות הצריכה, שהופכת את האדם לאובייקט ריק.

בסדרת דיוקנאות עצמיים על מראה מכוסת אדים, שעומדים ביחס לתופעת ה'סלפי', הצופה מצטרף לניסיון הבלתי אפשרי של הצלמת עינת עריף-גלנטי ללכוד את בבואתה במלואה בין קווי הפנים שציירה על המראה. במיצב הווידאו של יפעת שטיינמן הרסט מהדהד קולו של דודו טופז: 'אני דו דו, אני שני אנשים'. על הקיר מוקרן דימוי של אדם מאחור בשכפול אינסופי, בהמשך מתברר לצופה שמדובר בדמותו שלו המצולמת מאחור, וכי הוא עצמו הפך לאובייקט ההסתכלות. כנרקיס שמגע ידו במים הרחיק ממנו את מימוש אהבתו, כך המבט אינו בא על סיפוקו והצופה אינו זוכה לראות את הפנים.

המיצב של יוני ורננה שלמון הוא מפגש של מדיומים ושל יוצרים שהם גם בני זוג בחיים. בציור דימויים מטעים ומשוכפלים של בתים, שעליהם מוקרנים שועלים קטנים שמציצים על הצופה. המיצב עוסק באפשרות לקרוא את פניה של המציאות האובייקטיבית בראי הנפש הסובייקטיבית, בהשראת הסיפור התלמודי על תגובתם ההפוכה של החכמים שראו שועל יוצא מקודש הקודשים במקדש החרב.

שיחה או כמיהה לקשר מופיעות במיצב של אליעד לנדאו, שבו תלויות בחלל חשוך סירות מוארות המשתקפות הפוכות בבריכה שלמטה, משמעותן אובדת, אך הן ממשיכות שקטות בדרכן מכאן לשם, מפנים לפנים ומלב אדם לאדם.

צילומים: שי הלוי, אבי חי

Einat Arif-Galanti

Self Portrait with Steamed Mirror #1, 2008

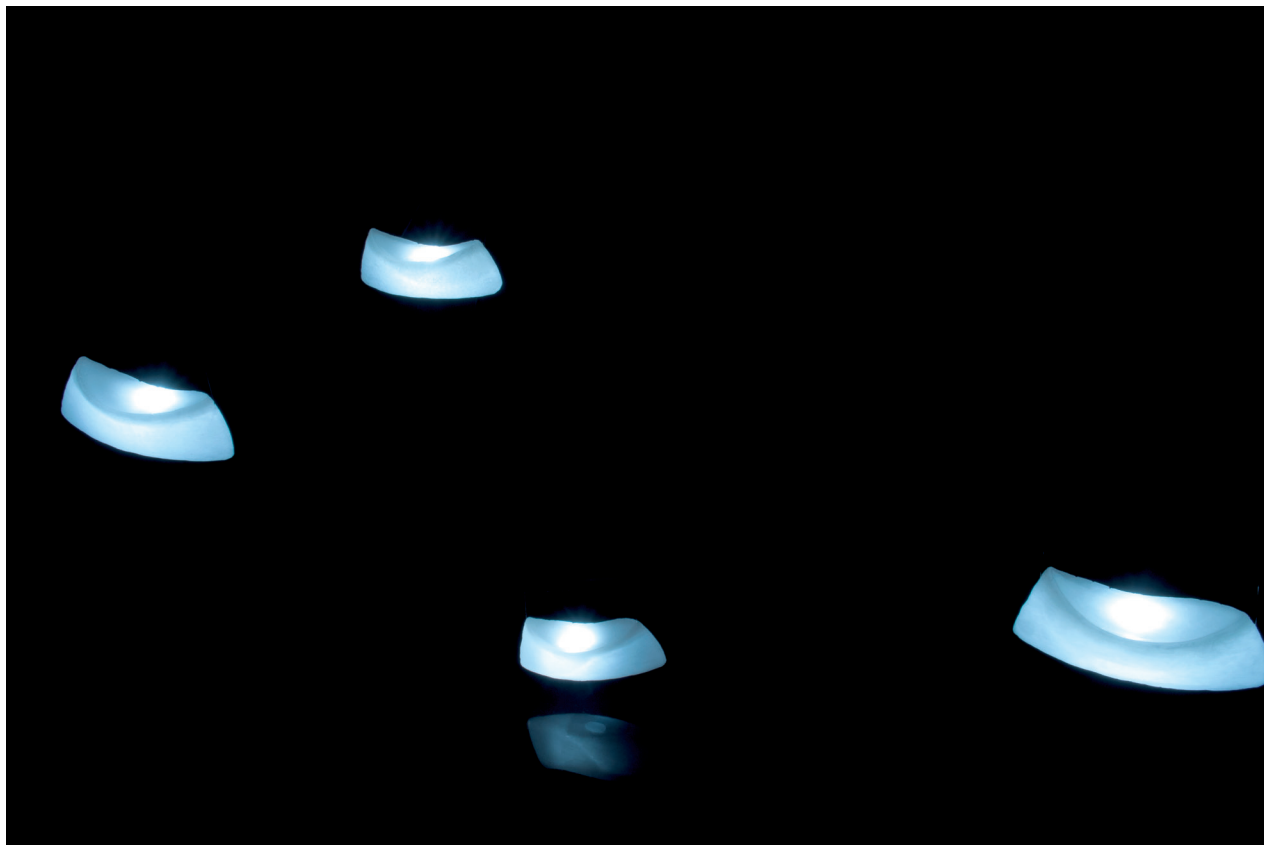
עינת עריף-גלנטי

דיוקן עצמי עם מראה ואדים #1, 2008

Debbie Kampel
Waterboys, 2009

דבי קמפל
ילדי מים, 2009

Eliad Landau

Has Not Ceased (detail of site specific installation), 2017

אליעד לנדאו

איננו כלה (פרט מתוך מיצב תלוי מקום), 2017

Carolina Bonfil
Aurora (Dawn), 2007

קרולינה בונפיל
אאורורה (שחר), 2009

Renana Salmon
Apple of My Eyes, 2017

רננה שלמון
עיניים שלי, 2017

Gideon Rubin
Untitled, 2014

גדעון רובין
ללא כותרת, 2014

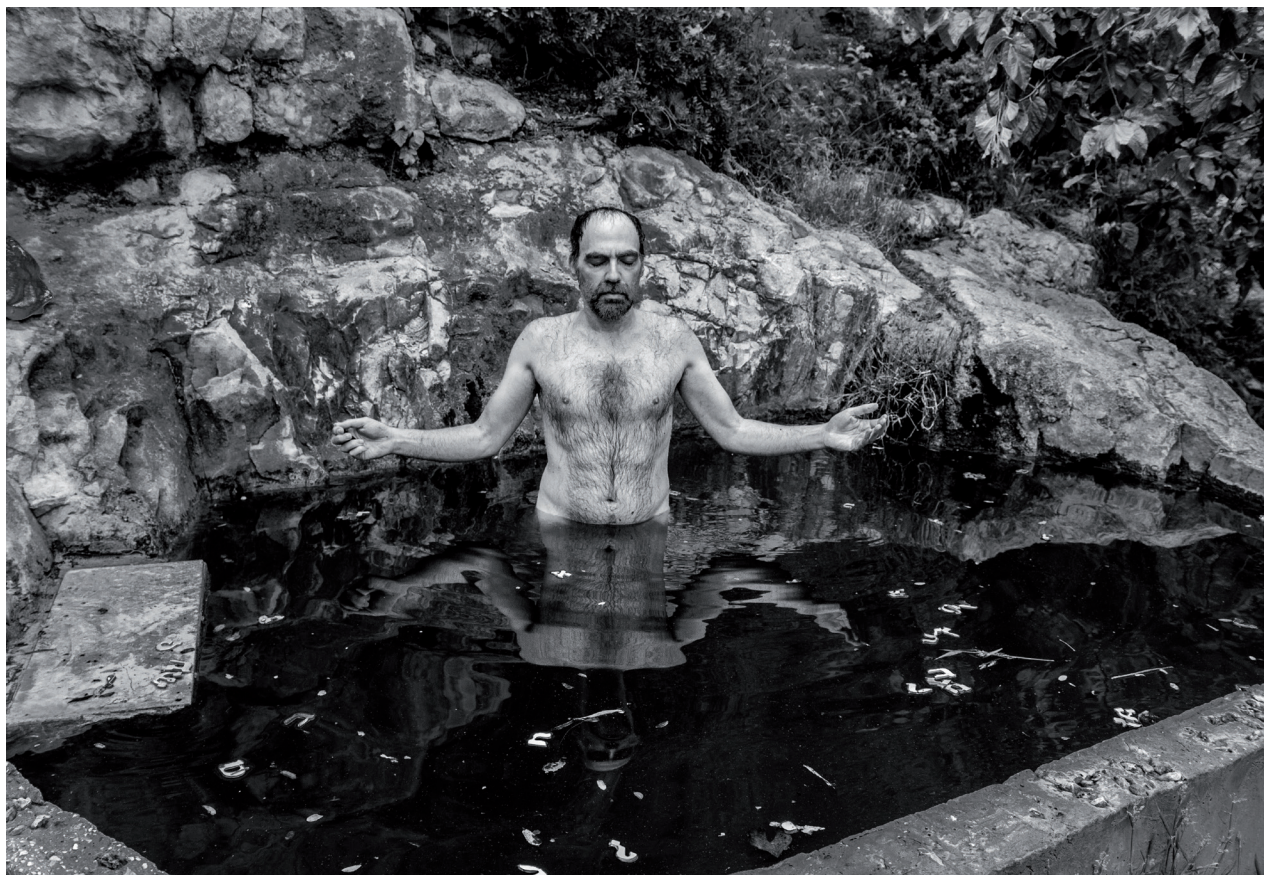
Yoni Salmon and Renana Salmon
Fire Fox, 2017

יוני שלמון ורננה שלמון
שועל של אש, 2017

Merav Shin Ben-Alonon
black on white over red (detail), 2017

מרב שין בן-אלון
שחור על גבי לבן על גבי אדום (פרט מתוך מיצב רישומים), 2017

Aharon Kritzer

AAHLIDA (from the writings of the Baal Shem Tov), 2015

אהרון קריצר

אאהלידה (מתוך כוונות המקווה של הבעל שם טוב), 2015

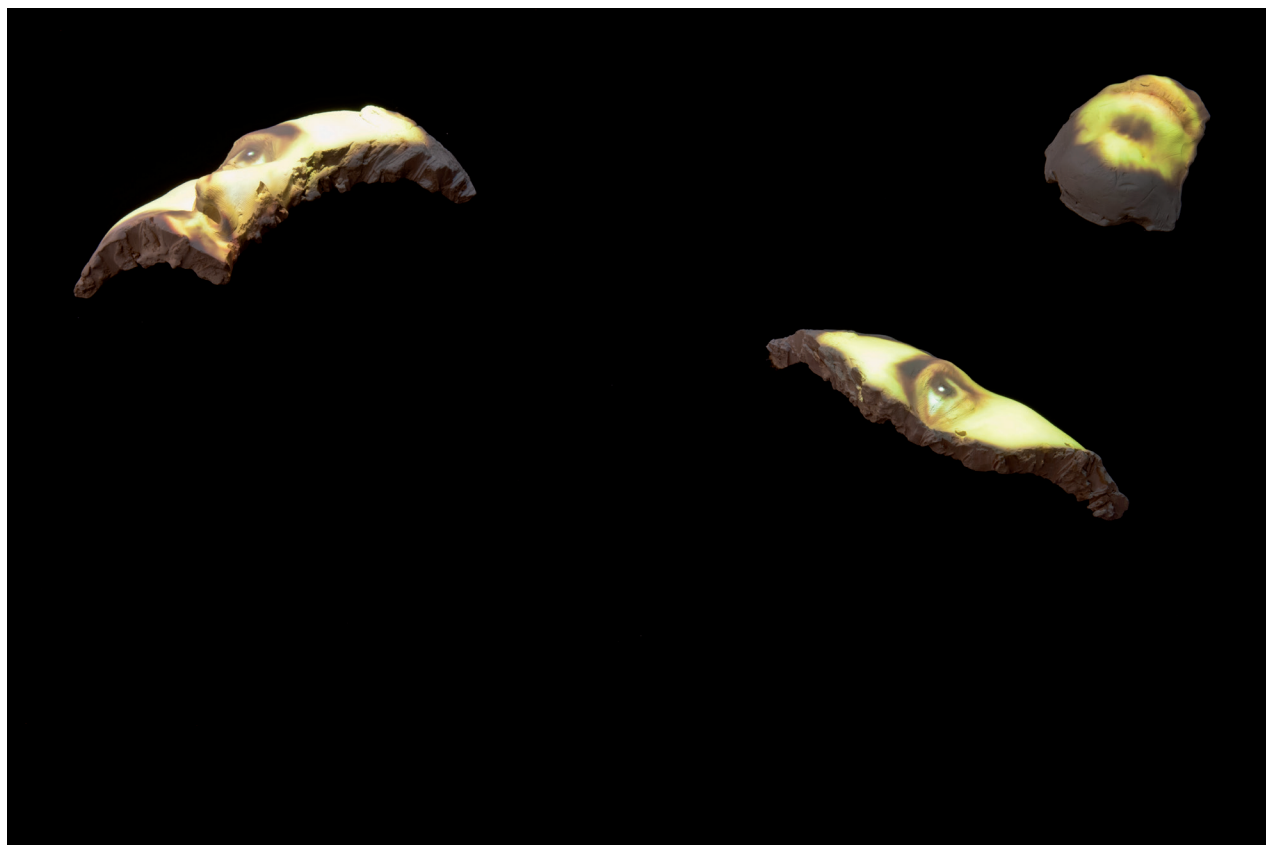
Alma Shneor
Girl, 2007

עלמה שניאור
ילדה, 2007

Matan Ben Tolila
Splash, 2014

מתן בן טלילה
ספלאש, 2014

Eliran Jan
Shivrei Luchot (shattered tablets of law), 2017

אלירן ג'אן
שבֵּרֵי לוֹחוֹת, 2017

Noa Arad Yairi

Woman, Cross-Section, 2017

נעה ארד יאירי

אישה, חתך-אורך, 2017

Yifat Shtainmetz Hirst
I'm Duo Duo, 2014

יפעת שטיינמץ הרסט
אני דו-דו, 2014

Vered Aharonovitch
Untitled, 2017

ורד אהרונוביץ
ללא כותרת, 2017

Shulamit Etsion
Pulse Water, 2017

שולמית עציזון
דופק מים, 2017

turns man into an empty object.

Photographer **Einat Arif-Galanti**'s series of self-portraits on a steamy mirror, references the "selfie" phenomenon, joining the viewer with her impossible attempt to capture her full reflection between the painted lines. **Yifat Shtainmetz Hirst**'s video installation echoes the voice of the famous Israeli actor, Dudu Topaz's: "I am Dudu, I am two people" (the word "du" meaning double in Hebrew). On the wall, an image of a person's back is projected in infinite replication. Later, it is revealed to the viewer that he is seeing his own image taken from behind, and that he has become the object of observation. Like Narcissus, who by touching the water was prevented from realizing his love, the viewer leaves unsatisfied, having never seen the desired face.

The installation by **Yoni Salmon** and **Renana Salmon** is a meeting of mediums and artists who are also a couple in real life. The painting features misleading and duplicated images of houses, on which the image of little animated foxes peeking at the viewers is projected. The installation discusses the possibility of reading the face of objective reality through the mirror of the subjective soul, inspired by the Talmudic account of the opposite reaction of the sages who saw a fox exit from the Holy of Holies in the ruined temple.

A conversation or longing for connection appears in the installation by **Eliad Landau**, in which dark illuminated boats hang, reflected in the pool below. Appearing upside down, their meaning is lost, yet they continue quietly on their way from here to there, turning from the heart of one to the heart of another.

Photos credit: Shai Halevi, Avi Chai

materializes in the material.

Heart

Renana Salmon's triptych discusses the difficulty in forming an identity from her own perspective as a mother of twins. In the painting, her pair of hands is holding them protectively close to her heart. This widens both the similarities and differences between them.

Merav Shin Ben-Alon's painting is an illustrative quest into the memories of an Israeli childhood, excitedly rediscovering the book "Noriko-San, Girl of Japan". In addition to the encounter between the Japanese girl Noriko and the Swedish girl Eva, the seasoned artist discovers her reflection as a girl like a remembering lake.

Vered Aharonovitch's series of sculptures feature a young mermaid - the slightly mature version of a fierce-looking girl who appears recurrently in her work. The girl isn't sitting on the banks of a lake with a look of love, but rather living underwater and preoccupied with revenge, self-destruction, and pain as if suffering from heartbreak for a lost love.

After **Noa Arad Yairi** finished sculpting the woman, she split her in two, and created a distinction between the face and the internal-space. Fragments of her body lay in different positions, some characterized by tenderness and flow, while others open like a jagged cave. The fragments of her body stand in a black pool where life and pain bubble simultaneously.

Alma Shneor's video work is based on a still image of her as a child. In the background, we hear an elusive conversation and beeping devices. The sound constantly repeats itself, but the image gradually deteriorates, dissolves and becomes distorted like the face of a long-lost loved one.

The works of **Eliran Jan** reveal the gap between the experience of the face revealing the soul and the sense that the soul itself, elusive as light, is impossible to grasp. The projector exposes the lie of the inert material and leaves a void that empties out and recharges with meaning over and over again.

Face

On two series of newspaper sheets, **Gideon Rubin** covers the characters' faces. The empty face allows the viewer to identify himself in it, but also to see them as "anyone" and thus "no one". The erasure of the faces in the Chinese magazines exposes the hypocrisy of propaganda images, whose purpose is to mask the darkness of the communist regime. Whereas the erasure in leisure magazines and journals reveals the capitalist mechanism of consumer culture that

is an important part of the solidification of a person's identity. But it may also lead him, symbolically, to his death, that is, to the vanishing of his ability to love and be loved.

The process of creating art requires concentration, devotion, self-love and the artist's confidence in his uniqueness and basic human desire to connect with and gain the approval of the other, as an observer. This duality is especially apparent in the self-portrait, in which the artist, like Narcissus, looks at his reflection and creates another reflection of himself in the artwork. But at the same time, he wishes to present his portrait to the viewer and gain his approval. The exhibit examines the space between the work, the viewer and the artist and postulates whether the work pleases the viewer because it allows him to discover his own face or because it provides a glimpse into the artist's inner world.

*“Who wishes to make division and define
boundaries between sea and streams ? There we find
only the one flow from I to Thou, unending, the one
boundless flow of the real life”.¹*

Water

Debbie Kampel's paintings depict two possible human interactions. The water in the pool serves as a colorful, vibrant space that captures a moment of pure childish joy. **Aharon Kritzer** seeks to find purity and rebirth in the water, like amniotic fluid. Unlike Narcissus who gazed at his reflection on the pond, the artist turns his hands in a gesture of prayer, but at the same time photographs himself for others to see him in an exposed and intimate moment.

In **Matan Ben Tolila's** paintings, the water appears as the opposite of the reflection, as a threat to the safe, firm ground. The character of Narcissus is in love with himself but the image of the artist is broken and disoriented, as if seeking to find the lost reflection. In the photograph of **Carolina Bonfil**, water is gathered at the extremes states of existence - desert and sea, alone and together - a perfect setting for an ancient mystical vision that appears in the present.

Shulamit Etsion's installation has a magical dimension to it. The light projected on the upper vessel is revealed as an image that is realized and purified into water that drips into the lower vessel. This process symbolizes, among other things, the inspiration that descends and

1. Martin Buber: I and Thou, Aphorism 106. Translation: Roger Gregor Smith. 1958

WATER, HEART, FACE

CURATOR: AVITAL NAOR WEXLER

“As water reflects the face, So does one man’s heart to another.”

(Proverbs 27:19)

This verse from Proverbs describes a meeting between people as a moment that brings reflection, a moment when a person can see his face in the other as if it were his own reflection in the water. The choice of water for the imagery rather than a mirror, in which the reflection is shallow and objective, implies the special qualities of water: depth, movement, the ability to spread and descend to a low and hidden place, to change form, to change its state of matter and to rage in a storm.

Water as a platform for reflection is reminiscent of the famous myth of Narcissus - the handsome young man who was adored by anyone who laid eyes on him but did not accept their love. When Narcissus saw his reflection in the water of the pond, he fell in love with it and could not leave its sight until he died.

The verse from Proverbs can be interpreted in two ways: first, in light of the myth of Narcissus, as in the tendency to find oneself in the face of the other, which stems from an inner search but can possibly result in destructive self-love. The second meaning proposes that the person be the lake that reflects the other’s face, and allow a reciprocal encounter that inspires love and kinship.

The concept of reflection holds an important role in philosophical-ethical and psychological thought - Buber, Levinas, Freud, Lacan, and others. It seems that the people’s narcissistic propensity to be self-centered, immersed in self-love and obsessed with their inner aesthetics

WATER, HEART, FACE

Vered Aharonovitch
Merav Shin Ben-Alon
Carolina Bonfil
Shulamit Etsion
Einat Arif-Galanti
Alma Shneor
Yifat Shtainmetz Hirst
Eliran Jan
Debbie Kappel
Aharon Kritzer
Eliad Landau
Gideon Rubin
Yoni Salmon
Renana Salmon
Matan Ben Tolila
Noa Arad Yairi

Curator:
Avital Naor Wexler

